

novení zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z., plyne ostatně i z předpisu § 2 čís. 2 tohoto zákona a nezáleží na tom, zdali žalobce jest s tím spokojen čili nic.

Zřejmě nesprávný jest dovolatelův názor, že nároku, aby byl posuzován podle kolektivní smlouvy, dosáhl automaticky již svým zaměstnáním a použitím, neboť ke vzniku každé smlouvy jest třeba projevu souhlasné vůle obou stran, kdežto v souzeném případě žalovaná jasně projevila svou vůli, že služební poměr žalobcův nemá býti posuzován podle smlouvy kolektivní. Usnesení představenstva žalované nemocenské pojišťovny ze dne 2. listopadu 1925 nelze vztahovati na služební poměr žalobcův, protože nebylo nižšími soudy zjištěno, že smluvní strany projevily souhlasnou vůli k tomu směřující, a žalobce sám uvádí v dovolání na č. l. 89 p. v., že se o usnesení ze dne 22. listopadu 1925 dověděl teprve během tohoto sporu a že mu jeho existence před podáním žaloby unikla. Pokud se v dovolání dovozuje, že výpověď usnesenou dne 1. prosince 1928 nelze považovati za platnou pro rok 1929 proto, že usnesení o ní bylo učiněno ještě za platnosti starého zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. ve společné schůzi představenstva a dozorčího výboru, kdežto sdělení o výpovědi žalobci se stalo až v únoru 1929, tedy již za platnosti nového zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jest k tomu připomenouti, že o výpovědi se usneslo dne 1. prosince 1928 — jak bylo nižšími soudy zjištěno způsobem pro dovolací soud závazným — jen představenstvo žalované nemocenské pojišťovny, což vyhovovalo tehdy platným předpisům §§ 63 a 67 zákona čís. 221/1924 sb. z. a n., že tudíž usnesení o výpovědi se stalo řádně a platně, a že nepozbylo účinnosti tím, že bylo provedeno v únoru 1929 za platnosti zákona čís. 184/1928 sb. z. a n., který v § 67 a) odst. 1 f) teprve pro budoucnost vyhradil propouštění úředníků a zřízcův pojišťovny (mimo úředníky uvedené v § 69) usnesení společné schůze představenstva a dozorčího výboru. Byl-li služební poměr žalobcův výpovědí zaměstnavatelčinou zrušen dnem 31. března 1929, uznaly nižší soudy právem, že žalobci nepřísluší nárok na služné za další měsíce duben až srpen 1929, ani nárok na poměrnou část remunerace na tyto další měsíce připadající. Žalobní nárok na zaplacení příspěvků na dovolenou v letech 1928 a 1929 nemůže býti vyvozován z kolektivní smlouvy ani z usnesení ze dne 22. listopadu 1925, ježto služební poměr žalobcův — jak bylo již vyloženo — nebyl jimi upraven.

Čís. 12365.

Přežil-li rodič právem vyděděný zůstavitele, mají jeho potomci právo na povinný díl, a to i za života svého rodiče, i po jeho smrti.

Šlo o syna právem vyděděného, uznal-li závěť, již byl vyděděn, a prohlásil-li, že nečiní na pozůstalost nároky. Tím však nebyl vyloučen nárok jeho potomků.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, R I 1044/32.)

Žalobkyně jest manželskou dcerou Emanuela S-a, jenž zemřel v září 1928. Emanuel S. byl manželským synem Magdaleny S-ové, jež zemřela dne 15. července 1927, vydědivši v závěti ze dne 5. května 1927 svého syna Emanuela S-a, otce žalobkyně. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na dědicích po Magdaleně S-ové vyplacení svého povinného dílu. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a věc znovu rozhodl. D ů v o d y: První soud má za to, že žalobkyni nepřísluší nárok na povinný díl po její babičce, poněvadž se její otec, syn zůstavitelky, vzdal každého nároku na pozůstalost po matce, a že proto nelze použití ustanovení § 780 obč. zák., podle něhož přísluší potomkům vyděděného dítěte nárok na povinný díl, i když vyděděný přežil zůstavitele. Jest nesporné, že otec žalobkyně a syn zůstavitelky byl zůstavitelkou vyděděn. Vzdání se každého nároku na pozůstalost otcem žalobkyně vidí první soud v tom, že podle zjištění prohlásil při roku ku projednání pozůstalosti, že si nečiní žádných dědických nároků, že dostal již za života zůstavitelky více, než ostatní dědicové, a dále, že proti matčině závěti nic nenamítal. Jde právě o to, zda mohlo ono prohlášení Emanuela S-a a okolnost, že nic nenamítal proti závěti, zbaviti jeho dceru, nynější žalobkyni, nároku na povinný díl podle § 780 obč. zák. V tom odvolací soud nesouhlasí s názorem prvního soudu a považuje za správné stanovisko odvolatelky, že tu nejde o zřeknutí se dědictví, po případě nároku na povinný díl působící i proti žalobkyni. Zákon zná zřeknutí se dědictví a odmítnutí dědictví. Zřeknutí se dědictví jest smlouvou mezi zůstavitelem a budoucím dědicem (§ 551 obč. zák.). O ten případ tu nejde. Odmítnutím dědictví je prohlášení povolání k dědictví, že dědictví nepřijímá (§ 805 obč. zák.). To se v souzeném případě rovněž nestalo. Emanuel S. závětí vyděděný uznal závěť a řekl, že na pozůstalost nečiní nároků. Jemu dědictví nenapadlo, ana tu byla platná závěť z dědictví ho vylučující. Jeho prohlášení jen znamená, že neodporuje svému vydědění. Tím nemůže býti nárok podle § 780 obč. zák. pro jeho dceru vyloučen. Jen zřeknutí se dědictví a podle okolností i odmítnutí napadlého dědictví vylučuje z dědictví potomky toho, kdo se zřekl anebo odmítl, což platí i o povinném dílu, kterého se právě Emanuel S. nemohl vzdáti, uznáv své vydědění (§ 767, 768 obč. zák.). Třebaže tedy otec žalobkyně zůstavitelku přežil, má žalobkyně nárok na povinný díl po zůstavitelce podle § 780 obč. zák., ovšem předpokládajíc, že nebyl vyčerpán tím, co by se otci žalobkyně započítlo na povinný díl podle §§ 787, 788 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení odpovídá jak stavu věci tak i zákonu a vývody rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správné důvody usnesení odvolacího soudu, na něž se odkazuje. K vývodům rekursu jest připomenuti toto:

O výkladu ustanovení § 780 obč. zák. v doslovu § 65 III dílčí novely pojednal podrobně prof. Dr. Krčmář v Právniku roku 1918 str. 53 a následující. Podle výkladu toho, od něhož nejvyšší soud neshledává zaujmouti stanovisko odchylné, jest rozeznávati čtyři různé případy, zda totiž rodič právem vyděděný zemřel před zůstavitelem nebo zda rodič, který nebyl právem vyděděn, zemřel před zůstavitelem, nebo zda rodič právem vyděděný přežil zůstavitele, nebo zda rodič, který nebyl právem vyděděn, přežil zůstavitele. V souzeném případě rodič právem vyděděný přežil zůstavitele, a tu mají jeho potomci právo na díl povinný, a to jak za života svého rodiče tak i po jeho smrti. Že šlo tu o syna právem vyděděného, správně dovedl odvolací soud, zjistiť, že tento — Emanuel S. — závěť vyděděný uznal závěť a řekl, že nečiní na pozůstalost nároků, a usoudiv, že jeho prohlášení jen znamená, že neodporuje svému vydědění. Tím ovšem nemohl býti vyloučen nárok žalobkyně jako dcery vyděděného Emanuela S-a ve smyslu § 780 obč. zák., jak rovněž správně dovedl odvolací soud. Nebylo to vzdání se povinného dílu, jak žalovaní se snaží dolíčiti, nýbrž uznání správnosti závěti, kterou Emanuel S. byl vyděděn, neboť Emanuel S. nemohl se vzdáti práva, které neměl, a proto jest toto prohlášení otce žalobkyně bez významu pro oprávnění žalobkyně dle § 780 obč. zák., které jest jejím samostatným nárokem. Nelze-li v prohlášení Emanuela S-a shledávati vzdání se povinného dílu (nároku na povinný díl), padají tím veškeré důsledky, vyvozované žalovanými z předpokladu opačného. Správně tedy usoudil odvolací soud, že, i když otec žalobkyně přežil zůstavitelku, má žalobkyně nárok na povinný díl po své babičce Magdaleně S-ové podle § 780 obč. zákona. Poněvadž pak prvý soud byl náhledu odchylného, že žalobkyně nemá nároku na povinný díl již z toho důvodu, že otec její pravoplatně se vzdal jakéhokoliv nároku na pozůstalost své matky Magdaleny S-ové, nezabýval se blíže dalšími okolnostmi pro vypočtení povinného dílu rozhodnými, a odvolacímu soudu nestačily výsledky řízení k rozhodnutí věci, správně odvolací soud podle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. zrušil rozsudek prvního soudu.

Čís. 12366.

Předpisy zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n., platí i při exekuci na dávky, vyplácené Všeobecným pensijním ústavem nebo připuštěnými náhradními ústavy, pokud neodporují předpisu § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.

Předpis § 3 zákona čís. 314/20, připouštějící započítání příplatku jen při vedení exekuce osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není v rozporu s ustanovením § 46 zákona čís. 26/29.

Při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod podle § 22 zák. čís. 26/29.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, R I 31/33.)